

ዝሓዝናዮ
አይነቃልል ከይንኣቱ
ናብ ዕንፅል-ፅል

ኣብ ውዲት አግኣዚያን
አመልኪቱ ዝተዳለወ ትንተናዊ
ፅሑፍ

ካልኣይ (ii) ክፋል Part – Two (ii)

ኣብ ህዳሰ ኢትዮጵያ

ጉንቦት 7፣ 2009 ዓ.ም.

መቐለ

Table of Contents

3.2	እጃም ሻዕብያ አብ ሓድነት ኢትዮ-ኤርትራን.....	8
4	ኩነታት ኢትዮጵያን ኤርትራን ድሕሪ ውድቀት ስርዓት ትምክሕቲ.....	11
4.1	ሐዚ ዘሎ ኩነታት ኢትዮጵያ	11
4.2	ሐዚ ዘሎ ኩነታት ኤርትራ.....	12
4.3	ፀባን ጠስምን ከመይ ተወሃህዶ?.....	13
5	ምንቅስቃስ አግአዚያንን ውዲቱን.....	14
5.1	ምንቅስቃስ አግአዚያን	14

ካብ ቀዳማይ ክፋል ዝቐፀለ

- ቀዳማይ ክፋል መእተዊ፣ ኣካልላ ሃገራት ኣፍሪካ፣ ኣብ ርክብ ኢትዮ-ኤርትራ እጃም ትምክሕቲ ኣብ ሓድነት ኢትዮ-ኤርትራን
- ካልኣይ ክፋል ኣብ ርክብ ኢትዮ-ኤርትራ እጃም ሻዕብያ ኣብ ሓድነት ኢትዮ-ኤርትራን፣ ኩነታት ኢትዮጵያን ኤርትራን ድሕሪ ውድቀት ስርዓት ትምክሕቲ
- ሳልሳይ ክፋል ምንቅስቃስ ኣግኣዚያንን ውዲቱን ምስ መጠቓለሊ

ንዝኾነ ሕቶን ርኢቶን ብ hidaseethiopia@yahoo.com ክበፅሓኒ ይኽእል።

ሰናይ ንባብ
ሀዳሰ ኢትዮጵያ
ጉንበት 7፣ 2009 ዓ.ም.

3.2 እጃም ሻዕብያ ኣብ ሓድነት ኢትዮ-ኤርትራን

ሻዕብያ ገና ካብ መበቆሉ ፀረ ህዝቢን ፀረ ዴሞክራሲን ምዃኑ ኣብ ዝተፈላለዩ ፅሑፋተይ ገሊፀዮ እዮ።

ሻዕብያ ካብ ናይ ኢትዮጵያ ናይ ትምክሕቲ ሓይሊታት ዝፈልዮ ነገር እንተሃለወ ኤርትራዊ መበቆል ምዃኑምበር ኣብ ኩሎም ተግባራቱ ያው ናይ ፀረ ህዝብን ፀረ ዴሞክራሲን ምዃኑ፣ ጨና ህዝባዊ ውግንናን ጨና ዴሞክራሲያዊ ባህሪ ዘይብሉ ምዃኑ ካብ ብገናኡ እናሃለወ ዝፍለጥ እንተኾነውን፣ ኣብ እዋን ብረታዊ ቃልሲ ሻዕብያ ዝፍፀምም ዝነበረ ፀረ ህዝብን ፀረ ዴሞክራሲን ተግባራት፣ ኩነታት መሪር ቃልሲ ዝፈጠሮ ናይ ኣፈፃፀማ ፀገምበር ካብ ፀረ ህዝቢ ባህሪ ሻዕብያ ዝብገስ ኣይኮነን ዝብል ቀሊል ኣይነበረን። **ድሕሪ ነፃነት ምርግጋፅ ድማ ነቲ ፀረ ህዝብን ፀረ ዴሞክራሲን ተግባራቱ ብዝኸፍኡ ደረጃ ምፍፃም ምስገጃመረ ግን ሓዚ ኣብ መንነት ሻዕብያ ዝጠራጠር የለን እንተተብሃለ ምግናን ኣይኾንን።** ናይዚ መረጋገፂ ሻዕብያ መንእሰይ ኤርትራ ፣ ኣዴታት ኤርትራ፣ ዓባይቲ፣ ሸማግሌታት፣ ኣካለ ስንኩላት ቆልዑ፣ መገልገልቱ ወታደራቱ ከይተረፉ ፍቆዶ ስደት ራሕሪሖምዎ ዝኸዱን ዝተፈንፈኑ ስርዓት ምዃኑን እዮ።

ሻዕብያ ካብቲ ፀረ ህዝቢ ባህሪ ብምብጋስ ንህዝቢ ብፀላኢነት ዝፍርጅ፣ ስርዓትን ህዝብን ፈላሊዩ ዘይርኢ ህልም ዝበለ ፀረ ህዝቢ እዮ። ሻዕብያ ደርጊን ህዝቢ ኢትዮጵያን፣ ዘውዳዊ ስርዓትን ህዝቢ ኢትዮጵያን ፈላሊዩ ዘይርኢ፣ ስርዓት ትምክሕትን ህዝቢ ኣምሓራን ፈላሊዩ ዘይርኢን ንኩሎም ሓዋዊሶ ከም ፀላእቲ ዝፍርጅ ፀረ ህዝቢ እዮ። ብምዃኑውን ደርጊ ምስዓር ማለት ንህዝቢ ኢትዮጵያ ምስዓር ማለት ገይሩ ይወስድ። ስርዓታት ትምክሕት ንመላእ ህዝቢታት ኢትዮጵያን ኤርትራን እንኮላይ ንህዝቢ

ኣምሓራ ኣስከሕካሒ መግዛእትን ወፅዓን ኣብባሒም እናሃለዉ ንህዝቢ ኤርትራ ጥራሕ ፋሉይ ወፅዓ ዝገበሩ ንቲ ካልእ ህዝቢ ኢትዮጵያ ግን ከምኡ ከምዘይኮኑ፣ ብፍላይ ህዝቢ ኣምሓራ ግን ካብ ነፍጠኛን ትምክሕቲ ስርዓት ተረባሕቲ ከምዝነበሩ ገይሩ የለዓዕል። **ከሳብ ሎሚ ኣብ ቲቪ-ኤሪ ዝመሓላለፍ ፕሮፖጋንዳ ደርፍታቶም፣ ድራማታቶም፣ ዛንታታቶም፣ ቀልዲታቶም፣ ትምህርታቶም ኩሉ ደርግን ህዝብን፣ ዘውዳዊ ስርዓትን ህዝቢን ዝፈሊ ዘይኮነስ ብኣልማሚት ህዝቢ ኢትዮጵያ ብፍላይ ድማ ህዝቢ ኣምሓራ ከም ፀላኢ ገይሩ ዝፍርጅ እዩ።**

ከምቲ ናይ ደርጊ ፀረ ህዝቢ ባህሪ ብዛዕባ ዓዲ እንትሓስብ መሬታን ኣብኣ ዘሎ ናይ ተፈጥሮ ሃብትን እምበር ንህዝቢ ፈጂሙ እዝኒ ዘይህብ፣ ሻዕብያውን ከምኡ ብዛዕባ ኤርትራ እንትሓስብ ኤርትራ ዘለዎ መሬት፣ ተፈጥሮ ሃፍቲ ማዕድናት ወዘተ እምበር ብዛዕባ ህዝቢ ኤርትራ እዝኒ ኣይህብን። ደርጊ ይኹን ዘውዳዊ ስርዓት ሃገርና ናይ ኢትዮጵያ ሓድነት ኢሎም እንትጭርሑ ሕቶ ህዝቢ ኤርትራ እንታይ እዩ፣ ከመይ ከተኣናገድ ይኸእል፣ ዝብል ንጎረ ብምግዳፍ ንሕቶ ህዝቢ ዘይኮነ ሽማ-ሽም ብምሃብ /ኤርትራ ንዓረብ ከሸጥዎ ደሊዮም ብዝብል/ ናይ ኢትዮጵያ ካርታ ክበላሾ እዩ፣ ወደብ ክንስእን ኢና፣ ኤርትራ ከይዳ ማለት ጎሮሮና ተዓፂያ ማለት እዩ፣ ወዘተ ብምባል እቲ ህዝቢ ብኣልማሚት ይጭፍጭፋ፣ መሬቱምበር ህዝቡ ኣየድልዩናን ብዝብል **“ዓሳ ንምጥፋእ ባሕሪ ክነፅፍ ኣለም”** ኢሎም ህዝቢ ንምንፃፍ ዝፈተኑ ፀረ ህዝቢ ነይሩ። **እዚ እንትገብሩ ንህዝቢ ኢትዮጵያ ሓዚኖም፣ ጎሮሩ ከይዕጸም መተንፈሲ ሰኢኒ ከይመውት ኣይኮነን። እዞም ስርዓታት ትምክሕቲ ኣብ ህዝቢ ኤርትራ ፀረ ህዝቢ ተግባራት እንትፍፁሙ ኣብ ህዝቢ ኢትዮጵያውን ካብ ባህሪኦም ዝብገስ ብዘይምንም ኣፈላላይን ብዘይ ምንም ርህራሃን ፀረ ህዝቢ ተግባራት ይፍፁሙ ነይሮም፣ ፀረ ህዝቢ ኩሉ ጊዘ ፀረ ህዝቢ እዩ።**

ሻዕብያውን ካብቲ ናይ ፀረ ህዝቢ ባህሪኡ ዝብገስ ኤርትራ እንትብል ህዝቢ ኤርትራ ቅድሚት ኣየምፅእን፣ ከምቲ ደርጊ ዝብሎ ኣብ ክንዲ ረብሓታትን መሰላትን ህዝቢ ዘቐድም፣ ኤርትራ ብዘለዎ ስትራቴጂያዊ ቦታ ከምቲ ደርጊ ዝብሎ ጎሮሮ ኢትዮጵያ ስለዝኾነት ጎሮሮ ዓፂና ንሕና ንቆፃፀራ ዝተዳኸመት ኢትዮጵያ ብምፍጣር፣ ባዕልና ንውስኖ ክራይ ክንእክብ ኢና፣ ነፃነት ረኺብና ማለት እንተይሰራሕና ኮፍ ኢልና ክራይ እናኣከብና ኩሉ ወርቂ ብወርቂ ክንገብሮ ኢና፣ ንኩሉ ዜጋ ዋላውን ኣብ ኩባይ ኣዴኡ ዘሎ እንተይተረፈ ወርሓዊ መሃያ ክንገብረሉ ኢና፣ ናይ ኤርትራ ተፈጥሮ ሃብቲ እንተይተንከፍና ፋብሪካታት ሃኒፅና ኣብ ሃገራት ኣፍሪካ እንኮላይ ኢትዮጵያ ኣቲና ናይ ሕርሻን ተፈጥሮ ሃፍትን ብምጥቃም ብናይ ኣፍሪካ ሃገራት ጉልበት ተጠቐምና ተመሊስና ውፅኢት ፋብሪካ ብክባር ብምሻጥ ቀልጢፍና ሲንጋፖር ክንኮን ኢና ወዘተ ዝብሉ ናይ ክራይ ኣካብነት ፕሮፖጋንዳታት ይንዘሉ ነይሮም። ምንዛሕ ጥራሕ ኣይኮነን ብተግባር እውን ምትግባር ጀሚሮም ነይሮም። ኣብዙ ጊዜ እዚ ዝኾነ ዕንቅፋት ዝፈጥር ስርዓት ወይ መንግስቲ እንተጋጥም ድማ ብኣይሊ ንምብርካኽ ሰፊሕ ወታደራዊ (ናብ 10% ናይ ህዝቢ ኤርትራ ዝፅጋዕ) ሓይሊ

ሃኒያም፣ ናይ ዶብ ሰበባ-ሰበብ ብምፍጣር ዘይለኸፍዎ ጎረቤት ኣይነበረን። በዚ ቅጥፈትን ናይ ክራይ ኣካብነትን ተግባራት ሻዕብያ ሓደ እዋን ኤርትራ ብኮንትሮባንድ ቡና ኤክስፖርት ብምግባር ቅድሚ ኢትዮጵያ ተሰሪዓ ነይራ።

ኤርትራ ነፃነት ረኺባ ማለት ኤርትራዊ ዜጋ ኮፍኢሉ ወደብ ብምጥራዩ ጥራሕ ኢትዮጵያ ብትህቦ ከራይ ፋብሪካ ብፋብሪካ ክትኮን ዓዲ፣ ሸቃላያ ካብ ዓጋመ (ኢትዮጵያውያን ተጋሩ ማለቶም እዩ)፣ ተፈጥሮ ሃፍቲ ብፍላይ ናይ ሕርሻ ፍርያት ካብ ኢትዮጵያ፣ ሻዕብያ ድማ ኮብራሪ ክኾን፣ ህዝቢ ኤርትራ ድማ ኮፍ ኢሉ ካብ ሻዕብያ ዝወሃቦ ትካቦ ክፅቦ ዝተበል ሕልሚ ነይሩ ሻዕብያ ዝሓልሞ።

ኣብ መንጎ ጎረብብቲ ህዝብታትን ሃገራትን ዝህሉ ዝምድና ከምቲ ጣልያን ኣብ ፀለምቲ ኣፍሪካውያን ዝገብሮ ዝነበረ፣ ጎረብብቲ ህዝብታት ሸቀልቲ ክኾኑ እኒ ሻዕብያ ድማ ከም ጣልያን ዝኣኡትን ኮብረርትን ክኾኑ ነዚ ተግባራዊ ዝገብር ፖሊሲታት ሓንጻዎም እዮም ምንቅስቃስ ዝጀመሩ።

ኣብታ ምስ ስርዓት ሻዕብያ ዝነበረትና ሓፃር ናይ ርክብ ጊዜ /7-8 ዓመት/ ብሻዕብያ መዳይ ዝነበረ ኣረኣኢያ ኣብ ምትሕልላይን ምጥቕቓምን ዘይኮነስ ኣብ ምንሻው ዝተመሰረተ ኣብ በለፅን ትምክሕትን ዝተመሰረተ፣ ኣብ ምጭብርባርን ምትላልን ዝተመሰረተ ርክብ፣ ሕሉፍ ወፅዓታት ናይ ምክሕሓስ ወይከዓ ምውርራድ ስራሕ ምስራሕ እዩ ነይሩ።

እዚ ባህሪ እዚ ሓዚ ዝተላበሰ ዘይኮነስ ገና ካብ መቐሉ ሓዝዎ ዝመፀ እዩ። ስለዝኾነ ኣብ ቃልሲ ህዝቢ ኤርትራ ኣሉታዊ ፅዕንቶ እናሕደረ መጻኢ እዩ።

ጥቕልል ኣቢልካ እንትረኣ ብደርግን ብዘውዳዊ ስርዓትን ዝነበረ ኣተሓሕዳ፣ ብሻዕብያን ጀብሃን ዝነበረ ናይቲ ቃልሲ ኣተሓሕዳ ኩሎም ፀረ ህዝብን ፀረ ዴሞክራሲን ካብ ምጂኖም ዝብገስ ብፀረ ህዝቢ ይሕዝዎ ስለዝነበረ፣ ህዝብን ስርዓትን ፈላሊዮም ዘይኹዱ ስለዝነበረ፣

ኣብ መንጎ ህዝብታት ምቕሕሓር ክፍጠር በቢወገኖም ይሰርሑ ስለዝነበሩ እቲ ኣብ ህዝቢ ኤርትራ ዝነበረ ናይ ሓድነት ስምዒት ጠቕላላ ከመውት እዩ ተገይሩ። ሓደ እዋን ኣብ ሓደ ሽባቢ ብወፅዓታት ዘውዳዊ ስርዓት ሃገርናን ብስርዓት ደርግን ዝተሳቕጹ ገለ ኤርትራውያን ንኢሳያስ ኣፈወርቂ “እንታይ ኢካ ትገብር ዘለካ እቲ ወደብ ወይ እቲ ጎረብ ዘይንፃፅዎ ናይ ኢሎም ዝሓተትዎ

ህዝቢ ኤርትራ ናይ ሪፈረንደም ውሳኔ እንትውሰን ኢትዮጵያውያን ኣሓቱ ከምዝኾንና፣ ተመሳሳሊ ብሄር ከምዝኾንና፣ ተመሳሳሊ ባህሊ፣ ቋንቋ፣ እምነት ከምዘለና ዝነግሮ ስለዝሰኣነ እዩ ናፅነቱ መሪፁ ዝብሉ እንተለዮም፣ ንሶም እዮም ገርሂታት።

ህዝቢ ኤርትራ ነዚ ኩሉ ፈሊጡሰ ኣብ ሃ/ሰላሰ ጊዜ ሓድነት እኳ መሪፁ፣ ግንድማ ትምክሕቲ ሓይሊታት ብዘውረዱልና መሰካሕክሒ ወፅዓ፣ ሓድነታይ ክንድዝመረፅኩ፣ ካብ ናይ ፀዓዱ መግዛእቲስ ናይ ኣሓተይ መግዛእቲ ገዲዱኒ፣ ቀደሙ ኸ ስርዓት ትምክሕትን ነፍጠኛታትን ዝኣኡት ኢትዮጵያ ምእንቲ ስልጣኖም ክሕልዉ ንዓና ምስ ጣሊያን ተሰማሚዖም ን60 ዓመት ንባዕዳውያን እንድዮም ሸይጦምና ዝብሉ ሰሚዒታት ካብ ጊዘ ናብ ጊዜ እናገበሉ መጻኢም። ናይ ሻዕብያ ፕሮፖጋንዳ

**ህዝብን ስርዓትን ዘይፈሊ ብምንገሩ ነቲ ዝነበረ ናይ ሓድነት ኣማራጺ ጠቕሊሉ ከቅህም ገይርዎ።
ብምጃኑውን ህዝቢታት ኤርትራ ኣብ እዋን ሪፈረንደም ምስ ኢትዮጵያ ብጎርብትና እምበር ሓድነት
ማለትስ ባርነት እያ ኢሉም ደምዲሞም።**

4 ኩነታት ኢትዮጵያን ኤርትራን ድሕሪ ውድቀት ስርዓት ትምክሕቲ

4.1 ሓዚ ዘሎ ኩነታት ኢትዮጵያ

ኢህወዴግ ኣብ ዝሓለፉ 26 ዓመታት ከም ስርዓት ሻዕብያ ደቂሱ ናይ ሕልሚ እንጀራ ኣይኮነትን ዘስተማቕር ዝነበረ። ኣብ ብጣዕሚ ብዙሓት ሪፎርምታት፣ ለውጥታት ተሃድሶታት፣ ዳግመውደባታት፣ ስልጠናታት ወዘተርፈ ብምትእትታው፣ **ሃገርና ኢትዮጵያ ኣብ ዘመና ሪኣቶ ብዘይትፈልጥ ምንቅስቃሳት**

ትሕቆን እያ ነይራ፣ ባላ ዝተሓቕኝትውን እነሆ ጠሰሚ ምውፃእ ጀሚራ። ህዝብና ንዘመናት ኣብ ሞቕሕን ዓፈናን ዝነበር ዝነበረ እነሆ ናይ ነፃነት ናይ ዴሞክራሲ ንፋስ ከተንፍስ ካብ ዝጅምር 26 ዓመታት ኣቕፂሩ። ፡ ነፃ ኮይንካ ምዝራብ፣ ዝመሰለካ ምንቃፍን ምንኣድን፣ ሰላማዊ ሰልፊ ምውፃእ፣ ንተቋውሞ ምድጋፍ ዘይሕሰቡሉን እንትትርከብ ናይ መርሸንቲ ስጉምቲ ዝውሰድሉ ዝነበረ ጊዜ ሓሊፉ እነሆ ሰብኣውን ዴሞክራሲያዊን መሰላት ካብ ዝኸበር 26 ዓመታት ኣቕፂሩ። ሓዚ ኣብ ሃገርና ልዕሊ 75 ብሕጋዊ መንገዲ ዝተመዘገቡ ተቋምቲ ፓርቲታት እንትንቀሳቕሱ ኣብዝሓለፈ 5ይ ሃገራዊ መረፃ እቶም 65 ፓርቲታት ተሳቲፎም ዕድሎም ሞኪሮም እዮም። ብልምዓት መዳዩውን መፍረይነት ሕርሻና ኣዝዩ ብምዕባዩ ንዝመፅእ ናይተፈጥሮ ሓዲጋታት /ድርቂ/ ምፅዋር ጀሚሩ ኣሎ፤ ሰፋሕቲ መሰረተ ልምዓታት ተሃኒዖም፣ ልዕሊ ¼ ህዝቢ ኢትዮጵያ ወይከዓ ልዕሊ 1/3 ህዝቢ ትግራይ ኣብ መኣዲ ትምህርቲ ይርከብ፣ ጣብያታት ክልልና መምስ ወረዳ ዘራኽበን ፅርጊያ ተሰሪሑለን ኣዴታት ብኣምቡላንስ ተጓዲዘን ኣብ ጥዕና ትካላት ምውላድ ጀሚረን፣ ሞት ኣዴታትን ህፃናትን ብዕሊ ነኪዩ። ከተማታትና በቢዓመቱ ይዕምብባ ኣለዋ፣ ዳርጋ 30% ህዝቢ ትግራይ ኣብ ከተማ ነባሪ ኮይኑ ኣሎ። ነባራት ከተማታትና ብዓሰርተ ዕፅፍታት ዓብዮን ይርከባ። ካብ 3 ፎቕ ንላዕሊ ዘይፍቀደላ ዝነበረት ትግራይ ሎሚ ከተማ መቐለ ገዲፍና ካልኣት ከምኒ ሑመራ፣ ሸረ፣ ሸራሮ፣ ኣኸሱም፣ ዓድዋ፣ ዓብዩ ዓዲ፣ ዓዲግራት፣ ውቕሮ፣ ማይጨው፣ ኮረም፣ ኣላማጣ እንተወሲድና ባዕለን እተን ከተማታት ይዛረባ። ኣብ ትግራይ ካብ ዓዲግራት ክሳብ ኣስመራ ዝነበረ መስመር ጥራሕ ኣስፋልት ዝነበረ፣ እሱውን ብታንክታት ተፋሒሩ ካብ ፀፀር መንገዲ ዘይሓይሸሉ ብርኪ በዓሉ ዝነበረ እንትኹን፣ ሓዚ ካብ ጫፍ ዋጃ ክሳብ ዛጎንባሳ ካብ ኣላማጣ ብሞኹን ካብ ኣላማጣ ብኮረም ማይጨውን ናብ መቐለ፣ ካብ ዓዲግራት ሸረ ሸራሮ - ሑመራ፣ ካብ መቐለ ዓብዩ ዓዲ ዓድዋ፣ ካብ ሸረ ማይ ፀብሪ፣ ካብ ሸረ ዳንሻ፣ ካብ ሸረ ወልቃይት ካብ ፍረወይኒ ሓውዜን ዓብዩ ዓዲ፣ ወዘተርፈ **ብጣዕሚ ብዙሕ ማይ**

ዝመሰል ደረጃኡ ዝሓለወ ኣስፋልት ተሃኒፁ ኣሎ። ካብ ትግራይ 10ን ልዕሊኡን ዓመት ዝተፈለየ ሰብ ተመሊሱ እንትሪኣ ብመሰረቱ ዝተቐየረት ክልል ወይ ዝተቐየራ ወረዳታትን ከተማታትን እየን። **እዚ**

ንኣግኣዚያን ኣይረአዮምን ምኽንያቱ ብዘመነ ሚሊሊኽ ዝግወረ ቢቃ ናይ ዘመነ ሚሊሊኽ ጥራሕ እዩ ዝረአዮ። ነዚ እዩ ትግራይና ሳላ ሓብሒባ ዘዕበየታ ብሕታዊት ውድባ (ህወሓት)፣ ሳላ ቅኑዕ ወያይዔ ዴሞክራሲያዊ መሰመርን ን26 ዓመት ተሓቕኑና ተሓቕኑና ጠሰሚ ኣውጺኦ ከተማታትናን ገጠራትናን ቀባእባእ ኢለን ኣለዎ ንብል።

4.2 ሓዚ ዘሎ ኩነታት ኤርትራ

ብኣንጻሪ ስርዓት ሻዕብያ ኣብ ዝሓለፉ 26 ዓመታት ደቂሱ ናይ ሕልሚ እንጀራ እንተስተማቕር ብሕልሚ ፈርገጥጥ እናበለ ንጎረባብቱ እናተራገሐ እዩ ጊዚኡ ዘሕለፎ። ብሕልሙ ታይዋን ኮይኑ እንትረአዮ ብርግሒት ንሱዳን፣ ኮርያ ኮይኑ እንትረአዮ ንጁቡቲ፣ ሲንጋፖር ኮይኑ እንትረአዮ ድማ ንኢትዮጵያ እናረገሐ ዘበራብሮ ስኢኑ ክሳብ ሎሚ ናይ ሕልሚ እንጀራ ኣብ ምስትምቓር ይርከብ። ሻዕብያ ሓዚ ወግዑ፣ ዘረባኡ፣ ፕሮፖጋንዳኡ፣ ኩለመናኡ ብዛዕባ ሻዕብያን ደርግን ዝገበርዎ ኩናት፣ ዕለታዊ ዜናኡ ናይ ሃገራት ዕግርግርን ኩናትን ዝፈንድኡ ቦንብታትን ዝሞቱ ሰባትን ኣብ ምቕጻር ይርከብ። ፈነወ ቴሌቪዥን ኤርትራ (ኢፌ-ቲቪ) እንተወሲድና 5 ደቂቓ ንናይውሽጢ ዓዲ ዜና 20 ደቂቓ ንናይ ደገ ዜና /ዜና ዕግርግር/ ብምሽንሻን ዓለምና ትሕመስ ከምዘላ ኤርትራ ጥራሕ ከም ደሴት ሰላምን ምርግጋዕን ዝዓሰላ ከምዝኾነት ህዝቢ ኤርትራ ሳላ ሻዕብያ ሰላምን ምርግጋዕን ረኺቡ ከምዘሎ ዝሕብር ግጥይ ኢንፎርሜሽን ኣብ ዘመነ ኢንፎርሜሽን እንተናፍስ ንሰምዕ ንርኢ።

ቅድሚ 3 -4 ዓመት ሻዕብያ ብዘውፀኦ ፀብባብ ኣብ ኤርትራ 600 ሺሕ ዜጋ ጥራሕ ኣብ ቤት ትምህርቲ ከምዝነበረ እንትገልፁ ኣብ ትግራይ ሽዑ 25% ህዝቢ ኣብ ምምሃር ነይሩ ሓዚ 30% በጊሑ ናይ ኤርትራ ግን ካብቲ ዝተጠቐሰ ብዙሕ ኣይዘልልን። **ብሰብኣዊን ዴሞክራሲያዊን መሰላት መዳይ እንትረኣ ህዝቢ ኤርትራ ኣብታ እዋን ፈደሬሽን ምስትምቓር ጀሚሩዋ ዝነበራ ናይ መረጃን ናይ ናፃ ፕረስን ዕድላት ይትረፍ እም ካብታ ደርጊን ሃ/ሰላሰን ዝፍፀምዎ ዝነበሩ ወፅዓን ዓፈናን ንላዕሊ ወይ ብዝኸፍኦ መንገዲ ሻዕብያ ሰለዝቐፀለሉ እነሆ ህዝቢ ኤርትራ ኣዲዳ ስደትን ውርደትን ኮይኑ ይርከብ።** ሎሚውን ኣብ ስርዓት ሻዕብያ ነፃ ኮይንካ ምዝራብ፣ ዝመሰለካ ምንቃፍን ምንኣድን፣ ሰላማዊ ሰልፊ ምውጻእ፣ ንተቋውሞ ምድጋፍ ዘይሕሰቡኡን እንትትርከብ ሃለዋትካ ኣበይ ከምዘእተውኻ ዘይፍለጠሉ ኩነታት እዩ ዘሎ። **ከተማታት ኤርትራ እንትንርኢ እተን ኣናእሽቱ ከተማም ንግዲፈን ኣሰመራኳ እንተርኢና ከምቲ ናይሓደራ ኣቕኑ ኣቕምጠሊይ ዝተብሃለ ይመስል ከምታ ዝገደፍናያ ኣላ።** መሰረተ ልምዓታት ዘይሕሰብ እዩ። ኢህወዴግ ንሃገርና ኢትዮጵያ 26 ዓመት ሓቕኑ ጠሰሚ እንተውፅእ ሻዕብያ ግን 26 ዓመት ድቃሱ ይሕንፍኖ ኣሎ።

4.3 ፀባን ጠስምን ከመይ ተወሃህዶ?

ፀባን ጠስሚን ብሓደ ክትሓውሶ ኣይትኸእልን። እንተደለኻውን ክኾነልካ ኣይኸእልን። ፀባን ጠስምን ክተወሃህዶ እንተደለኻ መጀመሪያ ነቲ ፀባ ዝግባእ ጊዘን ሙቕትን ሂብካ ሓቕንካ ጠስሚ ምስኣውጻእካ ኢኻ እቲ ጠስሚ ምስቲ ጠስሚ ክትሓውሶ ትኸእል። ስለዚ ክልተ ዝተረሓቀ ህዝብታት መጀመሪያ ኣቀራራብካ፣ ሙቀት ፈጠርካ ናብ ሓደ ብርኪ ምስኣብጻሕካዮም ጥራሕ እዮም እንተተወሃሂዶም ብውህደቶም ዝርብሑን ሑጉሳት ዝኾኑን። እንተዘይኮይኑ ግን እቲ ውህደቶም ፀገም ምፍጣሩን ነቲ ዘሎ ኣፈላላይ እናግዘፎ ዝኸድን ውዲሉ ሓዲሩ ንኸልቲኦም ወገናት ናብ ፀገም ምእታወ ኣይተርፍን።

ንኣብነት ኒዮ ሊብራሊዝም እንትገንን ናይ ሩስያ ምፍርራስ እንትጅምር ኣብ ጀርመን (ምዕራብን ምብራቕን ጀርመን) ብድፍኢት ክልቲኡ ህዝብታት ዝነበረን ሓፁር መንደቕ ኣፍሪሰን ተፈላሊዮም ዝነበሩ ኣሓት ህዝብታት ተሓዋዊሶም። እዚ በቲ ዘርኢ፣ ዓሌት፣ ሃይማኖት መትከል ብምትሕውዋስ ቤተሰባዊ፣ ሓድነታዊ ስምዒት ዝፈጠረ እንተኾነውን ናይ ባዕሉ ዘይንገር በሰላታትውን ፈጠሩ እዩ። እሱውን እንትሕወሳ ክልቲኡን ጀርመን ኣብ ሓደ ወይ ተመሳሳሊ ብርኪ ዕብዮት ስለዘይነበሩ ናይ ኢኮኖሚ ውህደት እንትመፅእ ቅሬታታት፣ ስክፍታታት ዝፈጠረሉ ኩነታት ኣሎ። ክልቲኡን ጀርመን ኣብ ተመሳሳሊ ብርኪ ዕብዮት ብዘይምህላውን ኣብ ተመሳሳሊ ዝርገሐ መሰረተ ልምዓት ብዘይምንባረን፣ ኣብ ተመሳሳሊ ብርኪ ዝርገሐ ትምህርቲ፣ ጥዕና፣ ቴክኖሎጂ ወዘተ ብዘይምንባረን ናብ ተመሳሳሊ ብርኪ ንምምጻእ ተወሳኺ ወጻኢታት ፅዕንቶታት ምፍጣር ተጀሚሩ። በቲ ምዕቡል ዝበሃል ወገን

“ኣነኮ ንታ ዘይማዕበለት ጀርመን ካብ እቶታይ 5-10% ይድገማ እዩ ዘለኹ” እንትብል በቲ ካለእ ገፅ ደማ ናይ ትሕትነት ስምዒታት፣ ማዕረ ዘይምኻን፣ ኣነ ናይቶ ካልኣት ከዳሚ ኮይነ ወዘተ ዝብሉ ስክፍታን ዓርሰ ምትሓትን ይንፀባረቑ።

ናይ ክልተ ዝተፈላለዩ ሃገራት ዝሕወሱ ህዝብታት፣ ክልቲኦም ኣብ ተመሳሳሊ ድሌት ምህላው ጥራሕ እኹል ኣይኮነን ተመሳሳሊ ብርኪ ዕብዮትን ተመሳሳሊ ባህሊ ዲሞክራሲን ምክእልን ከህልዎም ይግባእ፤ እቲ ውህደት ኣብ እንካ ሃባ ዝተመሰረተ ክኸውን ኣለዎ፣ ወሃቢን ተቐባሊን ጥራሕ ዘለዎ ሓድነት ሓድነት ኣይኮነን ኣሃዚን ተኣሃዚን እዩ ዝህሉ። እዚ እንተኾይኑ ደማ ሓድነት ህዝብታት ማዕርነት ዜጋታት ኣይረጋገፀን፣ እዚ እንድሕር ዘይተረጋገፀ ደማ ሰላምን ምርግጋዕን ኣይህሉን፣ ኣብ መወዳእትኡ ናብ ግጭት ሕድሕድ ይእቶ ንክልቲኡ ወገናት ዘይጠቕም ዕንወት የሰዕብ።

ብናይ ወያኔ ዲሞክራሲ ሓድነት ክልተ ዝተፈላለዩ ሃገራት ክረጋገፀ ዝኸእል ኣብ ነዊሕ እዋን ብከይዲ ሰላማዊ ጉርብትና፣ ብኸይዲ ህንፀት ዲሞክራሲያዊ ባህሊ ኢሉውን ብሰጡም ኢኮኖሚያዊ ርክብን ምትእስሳርን ብምፍጣር ናብ ሓደ ማሕበረ ፖለቲካዊ ኢኮኖሚያዊ ውህደት ዘምፅእ እንተዘይኮይኑ፣ ከምቲ ናይ ኣግኣዚያን ንሰምዖ ዘለና ብታሪካዊን ባህላዊን ጉዳያት ጥራሕ ተሓፂርካ ውህደት ምጭራሕ ንክልቲኡ

ወገን ዝጠቐም ኣይኮነን። ስለዚ ህዝቢታት ኤርትራ ታሪካዊን ባህላውን ማሕበራዊን ኤኮኖሚያዊን ጉዳያት ኣብ ግምት ብምእታው ናይ ባዕሎም ምርጫ መሪሖም ዝሓደሩ ህዝቢታት እዮም፤ ኢትዮጵያውያን ተጋሩውን ሓዚ ምስኣም ዘድልዮና ምርጫእም ኣኸቢርና ሰላማዊ ጉርብትና ሃሊዮና ውራይ ልምዳትና ከንገብር ጥራሕ እዮ።

ፋሉያት ተሓለቐቲ እናመሰሉ ከምዚባ ነይሩ ከምዚባ ክኾን ይግባእ ዝብሉ ዘመናዊ ናይ ፀብብቲን ተስፈኛታት ትምክሕቲን ሓይሊታተ (ኣግኣዚያን) ቦታ ክወሃቦም የብሉን። **ኢትዮጵያን ኤርትራን ቦታ ክልተ ዝተፈላለያ ሃገራት እየን።** ሓዚ ንሕና ኢትዮጵያውያን ጊዜ ዘይህብ ዋኒንና ውራይ ድኸነት ምጥፋእ እምበር ውራይ ኤርትራ ኣይኮነን፤ ውራይ ህንፃት ስርዓት ዴሞክራሲን ምርግጋፅ ሰላምን እምበር ውራይ ውህደት ኣይኮነን። ንሕና ሓዚ ውራይ ልምዳትን ህንፃት ዴሞክራሲን ብምግባር ንመጻኢ ወለዶ ከም ኣቦታትና ዘውረሱና ድሕረትን ድኸነትን ንሕናውን ከም ሓይራ ኣቕሓ ድሕረትን ድኸነትን ከነውርሶም የብልናን። ንሕና ከነውርሶም ዘለና ልምዳትን ዴሞክራሲያዊ ስርዓትን እዮ። ውህደት ሓዚ ኣይ ጊዚኡን። ውህደት ንክህሉ ዘገድድ ነገር የለን። ህዝቢ ኤርትራ ዝሓሸ ስለዝመረፀ፣ ንሕና ምርጫኡ ከነኸብረሉ እዩ ዝደሊ። ኣብ ጉዳይ ኤርትራ ሓዚ ዘድልዮና ፅቡቕ ጉርብትና፣ ምትሕልላይ፣ ምድግጋፍ እዮ። ብዛዕባ ውህደት ደቅና ይሕሰቡሉ።

5 ምንቅስቃስ ኣግኣዚያንን ውዲቱን

5.1 ምንቅስቃስ ኣግኣዚያን

ናይ ኣግኣዚያን ኣተሓሳስባ እንትረክ ናይ ሸም ኣፈላላይ እንተዘይኮይኑ ካብ ደርጋዊያን፣ ንጉሳውያን (ትምክሕታውያን) ስርዓታት፣ ካብ ናይ ሻዕብያ ስርዓት ፈጊሙ ዘይፍለ ህልም ዝበለ ፀረ ህዝቢ እዮ።

- **ንጉሳዊን ደርግን ስርዓት** መሰል ብሄር ብሄረሰባት ብምዕፋን ብሸም ናይ ኢትዮጵያ ሓድነት ኣብ ኩሎም ብሄር ብሄረሰባትን ህዝብታትን ኢትዮጵያ ብሄራዊ ወፅዓ የብፅሑ ነይሮም፤ ብሄር ብሄረሰባት ኢትዮጵያ መንነቶም ክክሕዱ፣ መንነቶም ብሸም ሓንቲ ኢትዮጵያ ሓደ ህዝቢ ናይ ኣምሓራ መንነት ክሕዙ፣ ብቋንቋኦም ከይመሃሩ፣ ከይዳነዩ፣ ከይዛረቡ ፅዕንቶታት ይገብሩ። ነዚ ዘይፍፁም ከም ካልኣዊ ዜጋ ዝረኣዩሉ ጉዳይ ነይሩ።
- ቅዋም ወይ መርገፂ **ስርዓት ሻዕብያውን** ህዝቢ ኢትዮጵያ ብፍላይ ከዓ ህዝቢ ኣምሓራ ከም ህዝቢ ፀላኢ ህዝቢ ኤርትራ ከምዝኾነ፣ ከምቲ ደርጊን ዘውዳዊ ስርዓትን ዝብልዎ መሰል ብሄር ብሄረሰባት ዝበሃል ክለዓል ከምዘይብሉ፣ ንሓድነት ኤርትራ ናብ ሓደጋ ዘእቱ ከምዝኾነ ብግልጺ ዝፍለጥ እዮ። እዚ ከዓ ፀረ ህዝብነት እዮ።

ክቕፅል እዩ

ካብ ህዳሰ ኢትዮጵያ
hidaseethiopia@yahoo.com
ጉንባት 7፣ 2009 ዓ.ም.
መቐለ